Arkæologisk Forum er et fagligt tidsskrift der søger at sætte det arkæologiske fag ind i en større sammenhæng – både videnskabeligt og samfundsmæssigt. Her kan både arkæologisk faglige og fagpolitiske emner behandles og debatteres.

Skriv til Arkæologisk Forum:
Arkæologisk Forum modtager gerne bidrag. Kontakt redaktionen, og få råd og vink om indhold, læsere, formaliteter, deadlines m.v.

Fagfællebedømmelse:
Generelt bliver tekster i Arkæologisk Forum fagfællebedømt. Fagfællebedømte artikler er markeret med en stjerne (*) ved forfatternavnet.

Kontakt:
redaktion@archaeology.dk
www.archaeology.dk

© Forfatterne og Arkæologisk Forum.
Artikler, indlæg og billeder må ikke mangfoldiggøres i nogen form uden skriftlig tilladelse fra redaktionen.

Redaktion:
Anna Beck (ansv. redaktør)
Jette Rostock
Mette Palm
Ole Thirup Kastholm
Signe Lützau Pedersen
Susanne Klausholm Dolleris
Kamilla Ramsøe Majland

Udgiver:
Foreningen af Fagarkæologer – FaF

Forsidebillede:
Erhvervspraktikanter afprøver drømmen.
© Museum Nordsjælland

Tryk og oplag:
Holbæk Museum trykker 250 stk.

Arkæologisk Forum udkommer:
juni og december

Abonnement og løssalg til private:
175,- kr. årligt (2 numre)
87,50 kr. pr. nummer

ISSN 1399-5545

Foreningen af
Fagarkæologer
faf@archaeology.dk
www.archaeology.dk

Midt i en (ned)brydningstid

Black Lives Matter bevægelsen har bragt globalt fokus på systemisk racisme. Det har givet momentum for et kollektivt opgør med den europæiske slavehandlende fortid og i særdeleshed hvordan denne er manifesteret i det offentlige rum. I USA og England bliver statuer af slavehandlere bogstavelig talt væltet ned fra deres piedestaler. I Oslo samles der underskrifter ind, for at få fjernet statuer af Winston Churchill og Ludvig Holberg med argumenter om, at Churchill var racist, og Holberg havde aktier i Vestindisk-guineisk Kompagni, der som bekendt handlede med slaver. Og debatten har også bredt sig til Danmark.

At gøre oprør mod den gældende historieskrivning gennem at fjerne monumenter er ikke en ny praksis. Eksempler på ikonoklasme findes for eksempel i det 14. århundrede f.v.t., hvor alle afbildninger af farao Hatshepsut blev fjernet af hendes stedsøn, Thutmose III og hun blev slettet fra den officielle liste over Egyptens herskere. Ikonoklasme er ligesåvel foregået i nyere tid, som da statuer af Stalin og Lenin blev fjernet systematisk efter Sovjetunionens fald i et opgør med det totalitære kommunistiske styre. Monumenters funktion er at minde samfundet om en given person eller begivenhed til "evig tid". Når monumenterne fjernes, er det udtryk for en aktiv interaktion med fortidens levn, men samtidig fjernes de materielle spor, der skal minde os om historien.

Så hvor går grænsen mellem opgøret med en problematisk fortid og en decideret afvikling af historien? Uanset hvor sympatisk denne indledende reaktion med at udradere alt, der har racistiske konnotationer fra det offentlige rum, er sådan en handling ikke uden konsekvenser. Det er i sidste ende at omskrive historien. At bevare minder om den problematiske historie er ikke en automatisk legitimering af racisme og slavehandel. Det er derimod at bevare et øjebliksbillede af en fortid, der er essentiel at have som kontrast til vores nutid, som både kan og skal tjene som eksempel. Spørgsmålet er så hvordan det gøres bedst. Skal der påmonteres forklaringer på statuer og bygninger i byens rum? Rejses mod-monumenter som det foran Vestindiske pakhus af oprørslederen Queen Mary? Placere statuerne på museer? Hvad end løsningen bliver, er en ting i hvert fald sikker. At det er ikke kun en politisk diskussion at finde frem til en løsning. Det er i lige så høj grad en arkæologisk diskussion.

Redaktionen